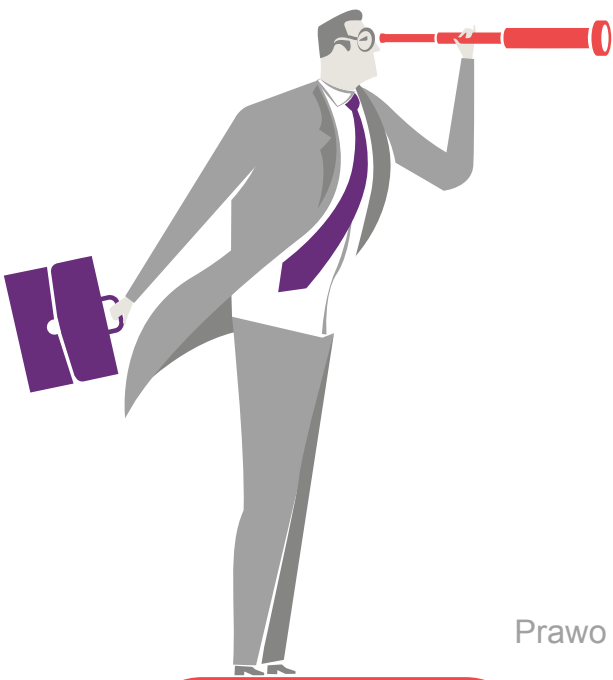
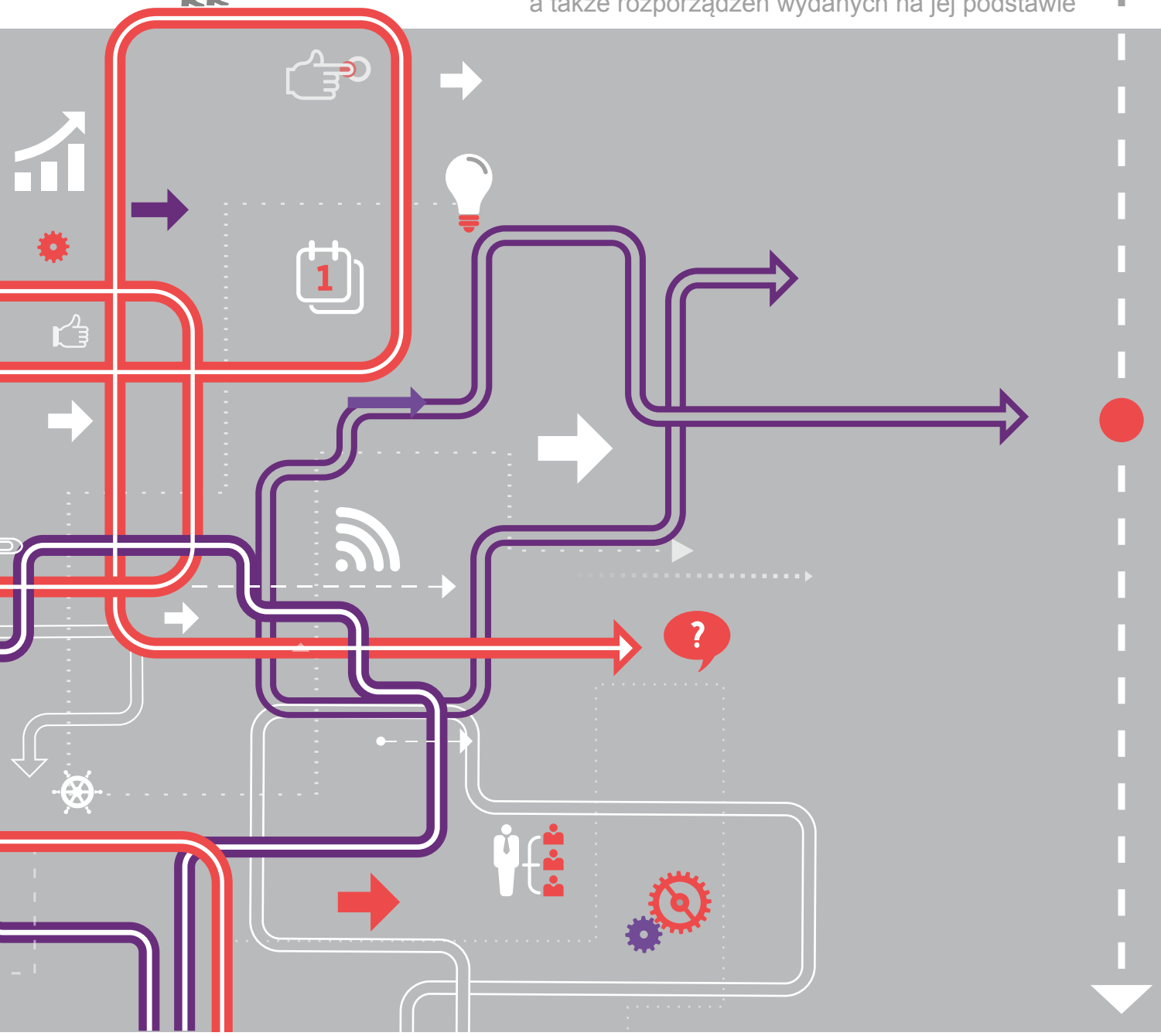

Przewodnik po deregulacji

odbiurokratyzowanie
szkolnictwa wyższego

Opis zmian wynikających z Ustawy
z dnia 23 czerwca 2016 roku o zmianie ustawy –
Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw,
a także rozporządzeń wydanych na jej podstawie

Spis treści

Wstęp ... 2

Krajowe Ramy Kwalifikacji a Polska Rama Kwalifikacji i Zintegrowany System Kwalifikacji

Oceny jakości kształcenia

Sprawozdawczość uczelni

System POL-on

Pragmatyka pracownicza

Awans naukowy pracowników

Warunki prowadzenia studiów i ich organizacja

Zasady prowadzenia i poprawy jakości kształcenia na studiach doktoranckich

Zasady prowadzenia studiów podyplomowych

Ogólnopolski system antyplagiatowy

Wsparcie dla studiujących

Pożyczki i kredyty studenckie

Pomoc materialna dla studentów i doktorantów

Uprawnienia do nadawania stopni naukowych

Zmiany dotyczące jednostek naukowych

Inne zmiany

Opis zmian wynikających z Ustawy z dnia 23 czerwca 2016 roku o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw, a także rozporządzeń wydanych na jej podstawie

Wstęp

Przygotowując nowe przepisy w obszarze szkolnictwa wyższego i nauki, kierowano się podstawową przesłanką uproszczenia i odbiurokratyzowania prawa, a tym samym zdjęcia z uczelni i jednostek naukowych przynajmniej części dotychczasowych obowiązków. W celu postawienia właściwej diagnozy dotyczącej nagromadzenia problemów związanych z nadmiarem biurokracji, dokonano przeglądu obowiązujących przepisów, pod kątem ich uproszczenia i odbiurokratyzowania. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSW) zwróciło się także do środowiska akademickiego z prośbą o przesyłanie propozycji zmian w tym zakresie.

Uwzględniając napływające sygnały, jak również doświadczenia MNiSW, przygotowano przepisy, które wprowadzają ułatwienia w działalności uczelni i jednostek naukowych. Kluczowe rozwiązania prawne, upraszczające system Krajowych Ram Kwalifikacji dla szkolnictwa wyższego (KRK), czyniące działalność Polskiej Komisji Akredytacyjnej (PKA) mniej formalną, czy zdejmujące z uczelni szereg obowiązków sprawozdawczych, to zaledwie pierwszy etap zmian. W dalszej kolejności niezbędna jest aktywność władz uczelni i jednostek naukowych oraz dokonanie przeglądu wewnętrznych aktów i procedur, gdyż źródłem biurokracji są nie tylko ustawy i rozporządzenia, czy pragmatyka działalności poszczególnych instytucji na szczeblu centralnym, ale także zarządzenia i regulaminy tworzone w uczelniach i jednostkach naukowych.

Rolą Ministerstwa jest przede wszystkim stworzenie warunków do odbiurokratyzowania działalności podmiotów w systemie szkolnictwa wyższego i nauki, natomiast dalsze prace muszą zostać podjęte w poszczególnych jednostkach, gdyż bez nich adresaci rozwiązań prawnych nie odczują oczekiwanych zmian.

Na pakiet przepisów deregulujących składają się:

Ustawa z dnia 23 czerwca 2016 roku o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1311),

Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz.U. poz. 1596),

Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4 – poziomy 6–8 (Dz.U. poz. 1594),

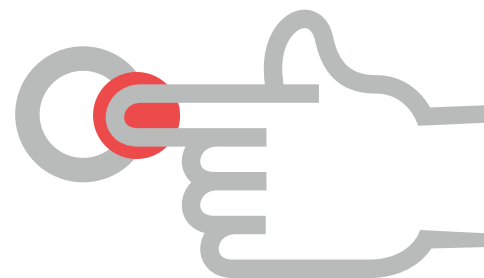
Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 września 2016 r. w sprawie ogólnych kryteriów oceny programowej (Dz.U. poz. 1529),

Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 16 września 2016 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz.U. poz. 1554),

Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 21 września 2016 r. w sprawie ogólnopolskiego wykazu nauczycieli akademickich i pracowników naukowych (Dz.U. poz. 1577),

Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 13 września 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i trybu realizacji programu naprawczego prowadzącego do uzyskania równowagi finansowej uczelni publicznej (Dz.U. poz. 1502),

Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 września 2016 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz.U. poz. 1586).

Krajowe Ramy Kwalifikacji, a Polska Rama Kwalifikacji i Zintegrowany System Kwalifikacji

Wprowadzenie systemu Krajowych Ram Kwalifikacji dla szkolnictwa wyższego w roku 2011 było ważnym wydarzeniem w kontekście funkcjonowania dyplomów polskich uczelni na europejskim rynku pracy – pozwoliło na ulokowanie tych dyplomów na odpowiednim poziomie europejskiego systemu kwalifikacji. Z tego samego powodu podobne regulacje zostały dobrowolnie przyjęte przez inne kraje Unii Europejskiej, a także wdraża je ponad 130 innych państw.

Wejście do tego systemu wiąże się – na poziomie uczelni – z koniecznością stworzenia dla każdego kierunku studiów opisu zakładanych efektów kształcenia ujętego w kategoriach wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych.

Zapisanie w formie konkretnego dokumentu zamierzonych efektów kształcenia dla każdego kierunku studiów było dla niektórych uczelni absorbującym wyzwaniem. Wykonanie tego zadania wymagało przeniesienia uwagi z procesu kształcenia na jego efekty zarówno założone, jak też realnie osiągnięte. Analiza tych ostatnich była potencjalnie bardzo pożyteczna, zwłaszcza na tych wydziałach uczelni, które prowadzą bardzo liberalną politykę rekrutacyjną i w efekcie przyjmują wielu dość słabych kandydatów na studia.

W większości przypadków brak było pozytywnych doświadczeń w tworzeniu opisów efektów kształcenia. Opis ośmiu poziomów kwalifikacji zawarty w European Qualification Framework był zbyt ogólnikowy, by wskazać właściwy poziom szczegółowości opisów efektów kierunkowych. Aby zapewnić w miarę jednolity poziom opisu kierunkowych efektów kształcenia, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego wydał rozporządzenie w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla szkolnictwa wyższego, które zawierało ramowe opisy efektów kształcenia dla ośmiu obszarów kształcenia oraz opisy efektów kształcenia po ukończeniu studiów inżynierskich. Opisy te były z jednej strony na tyle ogólne, by pomieścić dziesiątki różnych kierunków studiów, z drugiej zaś były znacznie bardziej szczegółowe niż opis na poziomie europejskim. Zostały one opracowane przez zespoły ekspertów powołanych przez MNiSW i przybrały formę książki o objętości kilkudziesięciu stron.

W oparciu o opisy obszarowe w uczelniach opracowano dość jednorodne i spójne co do formy opisy efektów kształcenia dla wszystkich prowadzonych kierunków studiów. Opisy te stały się wkrótce jednym z elementów analizy jakości kształcenia prowadzonej przez Polską Komisję Akredytacyjną (PKA). Przesadny nacisk ze strony niektórych zespołów wizytujących PKA na zapewnianie jakości kształcenia poprzez budowę formalnych procedur i dokumentowanie ich działania, napotkał zwolenników takiego spojrzenia w niektórych uczelnianych zespołach zapewniania jakości. Zaczął dominować pogląd, że rozbudowa dokumentacji związanej z KRK i zapewnianiem jakości kształcenia jest korzystną strategią, gwarantującą bezpieczne przejście procesu akredytacji. Zaczęły powstawać sprawozdania, matryce efektów kształcenia itp., których jedynym przeznaczeniem było przedłożenie zespołowi oceniającemu jako niezbitego dowodu troski o jakość kształcenia.

Na początku 2016 roku weszły w życie przepisy dotyczące Polskiej Ramy Kwalifikacji. Obejmuje ona wszystkie poziomy kwalifikacji, a w szczególności poziomy nauczania i wydawane po ich ukończeniu świadectwa i dyplomy. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji zobowiązuje ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego do określenia w drodze rozporządzenia charakterystyki poziomów 6–8 drugiego stopnia typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego. Konieczność wydania tego aktu prawnego stworzyła możliwość znacznego uproszczenia dotychczasowych przepisów dotyczących KRK w obszarze szkolnictwa wyższego. Z uwagi na doświadczenia zdobyte przez uczelnie w pierwszym etapie wdrażania KRK wskazówki do budowania opisów zakładanych kierunkowych efektów kształcenia mogą być znacznie oszczędniejsze: charakterystyki poziomów wystarczy wzbogacić o dosłownie kilka wymagań, najbardziej specyficznych dla kierunku studiów przypisanego do danego obszaru i profilu kształcenia.

Podczas przekładania tych wskazówek na literę prawa zwrócono uwagę na dwie ważne sprawy. Po pierwsze opisy powinny być na tyle proste, by do ich analizy nie były potrzebne skomplikowane matryce odniesień. Po drugie – i być może ważniejsze – uproszczenia przepisów dokonano w taki sposób, że kierunkowe opisy efektów kształcenia (wykonane w uczelniach na podstawie poprzednio obowiązujących przepisów) będą zgodne z nowymi przepisami i dlatego (mimo zmiany rozporządzenia) nie będą wymagać prac dostosowawczych.

Zapewnienie drugiego warunku było możliwe dlatego, że nowe opisy wymagań obszarowych są uzyskiwane na drodze starannej syntezy i uogólnienia uprzednich, znacznie bardziej szczegółowych opisów. Sedno opisu pozostało zatem takie samo, choć sam opis ma charakter bardziej syntetyczny.

Oceny jakości kształcenia

Jednym ze zidentyfikowanych źródeł biurokratyzacji procesu kształcenia w polskich uczelniach był system przepisów związanych z zapewnieniem oraz oceną jakości kształcenia. Jednocześnie uczelnie wytworzyły rozbudowane procedury wewnętrzne, mające szczegółowo dokumentować ich starania o dobrą jakość kształcenia. W szczególności dotyczy to funkcjonowania formalnej struktury wewnętrznego systemu zapewniania jakości. Tymczasem miarą kultury jakości musi być sprawność działania tego systemu, a Polska Komisja Akredytacyjna powinna oceniać skuteczność jego działania, a nie formalny opis.

Dokonując zmian w regulacjach dotyczących systemu oceny jakości kształcenia, kierowano się założeniem, że ocena jakości kształcenia prowadzona przez PKA powinna mieć charakter merytoryczny i powinna być przeprowadzana w oparciu o klarowny zestaw kryteriów. Zmiany w ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym polegają na odejściu od konieczności weryfikowania przez PKA spełnienia licznych formalnych warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia. Proces sprawdzania legalności prowadzenia kształcenia będzie oddzielony od procesu merytorycznej oceny jakości kształcenia. W celu zminimalizowania obciążeń biurokratycznych dla jednostek prowadzących studia weryfikację formalną będzie można oprzeć o dane zbierane przez system sprawozdań, w tym system POL-on.

Modyfikując sposób działania Polskiej Komisji Akredytacyjnej, określono przede wszystkim na poziomie ustawowym jego zakres poprzez wskazanie, że Komisja dokonuje oceny programowej, tj. oceny jakości kształcenia na kierunkach studiów. Jednocześnie zrezygnowano z oceny instytucjonalnej, która polegała na ocenie działalności podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni i była przeprowadzana w jednostce, w której wcześniej dokonano oceny programowej na większości prowadzonych przez nią kierunków studiów.

Kompleksowo określono obszary działania podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni, dotyczące kształcenia na kierunku studiów, które będą podlegały ocenie PKA w ramach oceny programowej. Kwestie istotne dla oceny jakości kształcenia to: programy kształcenia, standardy kształcenia, kwalifikacje nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia ze studentami, współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia, skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, funkcjonowanie potwierdzania efektów uczenia się, umiędzynarodowienie procesu kształcenia, akredytacje i certyfikaty instytucji krajowych i międzynarodowych, infrastruktura wykorzystywana do realizacji efektów kształcenia oraz wsparcie studentów w procesie uczenia się. Z katalogu tego wyłączono kwestie spełniania warunków niezbędnych do prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia.

Znowelizowana ustawa – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz związane z nią rozporządzenia pozwalają PKA na mniej formalne, a bardziej merytoryczne podejście do oceny jakości kształcenia w polskich szkołach wyższych.

Głównym elementem proponowanych zmian jest wyraźne oddzielenie kontroli spełnienia formalnych aspektów prowadzenia studiów od oceny elementów mających bezpośredni wpływ na jakość kształcenia, do których oceny niezbędna jest wiedza ekspercka nauczycieli akademickich, będących członkami lub ekspertami PKA. Nowe rozwiązania prawne ukierunkowują działania Komisji na dwa główne pola aktywności – oceny programowe i opiniowanie wniosków o utworzenie nowych kierunków studiów.

Przygotowując szczegółowe kryteria oceny programowej, Komisja przyjmie rozwiązania wynikające z aktualnych przepisów, ale też weźmie pod uwagę „Standardy i wskazówki dotyczące zapewniania jakości w europejskim obszarze szkolnictwa wyższego (ESG)” zgodnie z którymi na kryteria oceny programowej składają się:

- koncepcja i program kształcenia, jego zgodność z misją i strategią uczelni oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia;
- kadra prowadząca proces kształcenia;
- współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym;
- infrastruktura dydaktyczna i naukowa oraz zasoby edukacyjne;
- opieka nad studentami i wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcie efektów kształcenia.

Dokonując oceny jakości kształcenia na kierunkach studiów o profilu ogólnoakademickim, PKA będzie analizowała przede wszystkim wzajemne relacje działalności badawczej z procesem uczenia się i nauczania na określonym kierunku oraz wpływ prowadzonych badań na osiąganie założonych efektów kształcenia, a także możliwość udziału studentów w badaniach. W przypadku profilu praktycznego przedmiotem szczególnego zainteresowania Komisji będzie sposób zapewniania studentom możliwości zdobycia wiedzy, umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych w warunkach jak najbardziej zbliżonych do rzeczywistych stanowisk pracy.

Przy ocenie programów kształcenia na poszczególnych poziomach kształcenia, Komisja weźmie pod uwagę charakterystyki poziomów kształcenia zawarte w Polskiej Ramie Kwalifikacji oraz dostosowanie programów do właściwego poziomu Ramy.

Ogólne podejście PKA będzie oparte o zasadę, wedle której najważniejszy wpływ na jakość kształcenia ma przemyślany, nowoczesny program kształcenia, odpowiadający wyzwaniom współczesności, realizowany przez właściwie dobraną kadrę dydaktyczną w warunkach niezbędnych do osiągnięcia założonych celów. Jednostki prowadzące studia powinny być świadome adresatów swojej oferty i jasno określić efekty, jakie osiągnie absolwent. Należy zapewnić stosowanie skutecznych, zróżnicowanych i trafnie dobranych oraz biorących pod uwagę indywidualne potrzeby studentów metod osiągania efektów kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem procesu dyplomowania. Należy także potwierdzać osiągnięcie przez absolwentów wszystkich założonych efektów kształcenia.

Proces oceny jakości kształcenia przeprowadzany przez PKA będzie miał charakter dysputy dotyczącej wszystkich ogólnych kryteriów oceny określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Jej uczestnikami będą zespół oceniający i społeczność akademicka – nauczyciele akademicy, studenci oraz kadra wspierająca proces kształcenia, która uczestniczy w realizacji kształcenia na ocenianym kierunku. Wynikiem takiej dysputy, oprócz oceny dokonanej przez zespół oceniający, powinny być rekomendacje, których implementacja będzie gwarancją doskonalenia procesu kształcenia. Dlatego niezmiernie ważne jest, by podczas wizyty w jednostce zespół oceniający nie zajmował się formalnymi uwarunkowaniami procesu kształcenia, które mogą zostać zweryfikowane wcześniej na podstawie danych wynikających ze sprawozdań uczelni, a do których oceny nie jest potrzebna wiedza ekspercka pracownika naukowo-dydaktycznego. Do danych tych należą między innymi informacje z systemu POL-on oraz wskaźniki ilościowe dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku, wynikające z przepisów prawa.

Wszystkie wymienione aspekty oceny programowej, zarówno formalne, jak i eksperckie, odnoszą się także do oceny wniosków o uruchomienie nowych kierunków studiów.

Polska Komisja Akredytacyjna w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie znowelizowanej ustawy dostosuje swój statut (przede wszystkim w zakresie szczegółowych kryteriów oceny programowej) do wymogów zmienionych przepisów ustawy i rozporządzenia w sprawie kryteriów oceny programowej.

Do postępowań w sprawach ocen wszczętych przed wejściem w życie znowelizowanej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Sprawozdawczość uczelni

Nowelizacja ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym znosi część obowiązków sprawozdawczych i informacyjnych związanych m.in. z koniecznością przesyłania ministrowi uchwał organów uczelni, przedkładania informacji i oświadczeń.

W tym zakresie z katalogu uchwał, podlegających przekazaniu ministrowi nadzorującemu uczelnię, wyłączono w szczególności:

- uchwały w sprawie przyjęcia lub zmiany statutu,
- uchwały w sprawie przyjęcia lub zmiany regulaminu studiów lub studiów doktoranckich,
- uchwały w sprawie zasad i trybu przyjmowania na studia i studia doktoranckie.

Ww. uchwały będą obowiązkowo zamieszczane na stronie internetowej uczelni.

Takie rozwiązanie umożliwi wszystkim zainteresowanym uzyskanie bezpośredniego dostępu do aktualnych przepisów wewnętrznych uczelni dotyczących organizacji kształcenia, przy jednoczesnym braku konieczności przesyłania szeregu dokumentów do ministerstwa.

Ponadto, mając na celu odciążenie uczelni od wykonywania obowiązku o charakterze informacyjnym, wyeliminowano konieczność ogłaszania informacji o wysokości kosztów ponoszonych w zakresie niezbędnym do świadczenia usług edukacyjnych. Jednocześnie utrzymano obowiązek zamieszczania na stronie internetowej uczelni informacji o wysokości opłat za usługi edukacyjne.

Zniesiono również obowiązek informowania ministra o dodatkowym miejscu pracy nauczyciela akademickiego – jest to zasadne wobec uwzględniania tej informacji w systemie POL-on. Przesyłanie dodatkowo dokumentu w formie papierowej jest zbędnym obowiązkiem administracyjnym.

Z uczelni niepublicznych zdjęto obowiązek przedkładania ministrowi właściwemu ds. szkolnictwa wyższego sprawozdania z wykonania planu rzeczowo-finansowego. Jednocześnie przewiduje się uproszczenie sprawozdawania w zakresie spraw finansowych poprzez wskazanie, że rektor uczelni niepublicznej przedstawia ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego sprawozdanie z wykorzystania środków przyznanych na podstawie art. 94 ust. 4 i 4a oraz art. 94b ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym.

Zrezygnowano również z konieczności przekazywania przez uczelnie publiczne planów rzeczowo-finansowych ministrowi właściwemu ds. finansów publicznych.

System POL-on

Zintegrowany System Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on w znacznej części odciąży uczelnie przy wypełnianiu obowiązku sprawozdawczości wymaganej przez GUS w ramach prowadzonej statystyki publicznej. Uczelnie prowadzone przez kościoły i związki wyznaniowe będą składać sprawozdanie na dotychczasowych zasadach, zaś uczelnie, w których jest wdrożony system POL-on, będą wypełniały sprawozdania w tym systemie, a dodatkowo uzupełniały dane, które ze względu na objęcie ich szczególną ochroną w przepisach o ochronie danych osobowych nie mogą być gromadzone przez system POL-on. Proces wypełniania sprawozdań będzie w znacznym zakresie zautomatyzowany. Jednocześnie dokonano modyfikacji regulacji dotyczącej składanego w systemie POL-on oświadczenia rektora uczelni. Zgodnie z przyjętym rozwiązaniem rektor uczelni corocznie składa oświadczenie potwierdzające, że dane (o których mowa w art. 34a ust. 1 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, oraz dane gromadzone w celu dokonania podziału dotacji, o których mowa w art. 94-94b tej ustawy) wprowadzone przez niego do tego systemu są zgodne ze stanem faktycznym. Regulacja ta ma na celu zwiększenie aktualności i rzetelności danych gromadzonych w systemie POL-on. Zakłada się, że system POL-on ma stać się głównym źródłem informacji o uczelniach i ich działalności.

Sytuacja przejściowa będzie miała miejsce w pozyskiwaniu danych za rok 2016. Informacje będą zbierane przez GUS na dwa sposoby. Po pierwsze uczelnie będą na dotychczasowych zasadach przekazywały wypełnione sprawozdania wynikające z Programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2016. Po drugie dane zagregowane będą przekazywane przez system POL-on. Dzięki temu Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego będzie miało możliwość przeliczenia i podziału dotacji podstawowej z części 38 budżetu państwa (przeznaczonej dla uczelni publicznych) za pomocą systemu POL-on już na początku 2017 r.

Ponadto zmiany w obrębie regulacji dotyczących systemu POL-on obejmują zakres danych wprowadzanych do tego systemu w ramach poszczególnych wykazów:

- Dane zawarte w ogólnopolskim wykazie nauczycieli akademickich i pracowników naukowych rozszerzono o informacje o prawomocnym orzeczeniu kary dyscyplinarnej, nagany z pozbawieniem prawa do pełnienia funkcji kierowniczych w uczelniach oraz kary pozbawienia prawa do wykonywania zawodu nauczyciela akademickiego.
- W danych zawartych w ogólnopolskim wykazie studentów oraz w ogólnopolskim wykazie doktorantów doprecyzowano zakres danych – przekazywanych do systemu POL-on, dotyczących studentów oraz uczestników studiów doktoranckich będących cudzoziemcami – które są niezbędne do podziału dotacji podmiotowych. Zapewni to zwiększenie funkcjonalności systemu. W ogólnopolskim wykazie doktorantów będą zamieszczane dane dotyczące łączenia zatrudnienia z uczestnictwem w stacjonarnych studiach doktoranckich w danej uczelni, które są niezbędne do podziału dotacji podmiotowych.

Przepis przejściowy przewiduje termin na uzupełnienie w ogólnopolskich wykazach nauczycieli akademickich i pracowników naukowych oraz studentów i doktorantów danych, o które rozszerza się zakres informacji gromadzonych w tych wykazach.

Pragmatyka pracownicza

Pragmatyka pracownicza

• Konkursy na zatrudnienie

Dotychczasowa redakcja art. 118a ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym powodowała, że zarówno zawarciu każdej kolejnej umowy o pracę w uczelni publicznej (na czas określony lub nieokreślony) w wymiarze przekraczającym połowę pełnego wymiaru czasu pracy, jak i każda zmiana stanowiska pracy nauczyciela akademickiego albo podwyższenie dotychczasowego wymiaru jego zatrudnienia, poprzedzane były konkursem na zatrudnienie. Powodowało to – z jednej strony – utrudnienia w zakresie naturalnego awansu zawodowego, a z drugiej – przeprowadzanie fikcyjnych konkursów w celu awansowania pracownika, który uzyskał stopień

czy tytuł naukowy, oraz w przypadkach zmiany dotychczasowego wymiaru zatrudnienia albo kontynuacji dotychczasowego zatrudnienia. Analiza wniosków i doświadczeń z ostatnich kilku lat wskazała na potrzebę usunięcia przepisów prowadzących do zbędnych, utrudniających funkcjonowanie i generujących zbędne skutki finansowe przepisów. Ograniczono konieczność przeprowadzania konkursu jedynie do przypadku faktycznego poszukiwania nowego pracownika uczelni.

- **Zatrudnianie profesorów**

Uproszczone procedury zatrudniania na stanowisku profesora nadzwyczajnego lub profesora wizytującego poprzez wyeliminowanie wymogu legitymowania się co najmniej pięcioletnim okresem samodzielnego kierowania zespołami badawczymi w innym państwie. Warunkiem zatrudnienia na stanowisku profesora nadzwyczajnego osoby nieposiadającej stopnia naukowego doktora habilitowanego lub tytułu naukowego profesora będzie – jak dotychczas – uzyskanie pozytywnej opinii Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów. Rozwiązanie to powinno umożliwić łatwiejsze zatrudnianie na wskazane stanowiska osób o wybitnym dorobku naukowym i zawodowym zdobytym poza polskim systemem awansu naukowego.

- **Zgoda na dodatkowe zatrudnienie w charakterze nauczyciela w systemie oświaty**

Mając na uwadze fakt, że uczelnie mogą być organem prowadzącym szkołę lub placówkę oświatową, a także to, że nauczyciele akademicki pracują w szkołach w systemie oświaty, zdecydowano, że praca w charakterze nauczyciela w tego rodzaju placówce nie będzie wymagała uzyskania zgody rektora. Warto w tym miejscu przypomnieć, że intencją wprowadzenia wymogu uzyskiwania zgody na dodatkowe zatrudnienie było ograniczenie wieloetatowości w uczelniach oraz ograniczenie działalności o charakterze konkurencyjnym pomiędzy uczelniami. W warunkach niżej demograficznego zjawisko wieloetatowości przestało być tak powszechne, zaś praca w szkołach i innych jednostkach systemu oświaty nie ma charakteru konkurencyjnego wobec działalności uczelni. Ponadto zgodnie z art. 130 ust. 6 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, część zajęć dydaktycznych może być realizowana w tego rodzaju jednostkach, zatem wymóg uzyskiwania zgody na zatrudnienie był zbędnym obciążeniem biurokratycznym, którego zniesienie powinno uprościć funkcjonowanie uczelni.

- **Okresowe oceny pracy**

Uwzględniając wiele uwag dotyczących niemal nieustannego procesu oceniania pracy nauczycieli akademickich, w związku z realizowanymi w różnym czasie procedurami, postanowiono dostosować rytm ocen okresowych wykonywania obowiązków zawodowych nauczyciela akademickiego do rytmu ocen dorobku jednostek, dokonywanych w związku z oceną parametryczną jednostki naukowej, które wynikają z przepisów o finansowaniu nauki. Spowoduje to zmniejszenie częstotliwości przeprowadzania ocen pracy oraz wykorzystywanie ich wyników w ramach dwóch procesów. Powyższe oznacza także zmniejszenie obowiązków po stronie obsługujących te procesy pracowników administracyjnych uczelni.

W efekcie oceny pracy wszystkich nauczycieli akademickich będą dokonywane co cztery lata, w trakcie przygotowywania się jednostki do przeprowadzenia oceny parametrycznej.

Istotnym elementem oceny pracy nauczyciela akademickiego pozostanie nadal ocena dokonywana przez studentów i doktorantów w zakresie wypełniania przez niego obowiązków dydaktycznych polegających na prowadzeniu zajęć dydaktycznych. Zmieniono jednak częstotliwość jej przeprowadzania. Zgodnie z nową regulacją ocena ta będzie dokonywana co najmniej raz w roku akademickim, a nie jak dotychczas po zakończeniu każdego cyklu zajęć dydaktycznych. Także i to rozwiązanie powinno przyczynić się do istotnego zmniejszenia obciążeń biurokratycznych.

Należy zwrócić uwagę, że pozostanie możliwość dokonywania ocen pracy nauczycieli akademickich w każdym czasie na wniosek kierownika jednostki organizacyjnej, w której jest on zatrudniony.

- **Postępowania dyscyplinarne – sposób ogłaszania kar dyscyplinarnych;**

W przepisach ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz rozporządzenia w sprawie ogólnopolskiego wyroku nauczycieli akademickich i pracowników naukowych wprowadzono rozwiązania mające ułatwić dostęp

do informacji oraz przyczynić się do poprawy warunków wykonywania orzeczonych wobec nauczycieli akademickich kar dyscyplinarnych, pozbawienia prawa do wykonywania zawodu nauczyciela akademickiego oraz nagany z zakazem pełnienia funkcji kierowniczych w uczelni.

W dotychczasowym stanie prawnym orzeczone wobec nauczycieli akademickich prawomocne kary dyscyplinarne były ogłaszane w dzienniku urzędowym, wydawanym przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego. Tym samym sprawdzenie, czy kandydat do zatrudnienia w uczelni nie był ukarany karą dyscyplinarną, wymagało przeszukiwania dziennika urzędowego MNiSW, a dostęp do informacji o udzieleniu kary nagany z zakazem pełnienia funkcji kierowniczej w uczelni był bardzo trudny.

Obecnie, niezwłocznie po otrzymaniu prawomocnego orzeczenia komisji dyscyplinarnej, rektorzy uczelni (oraz minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego w przypadku, gdy nauczyciel akademicki, wobec którego orzeczono karę dyscyplinarną, nie jest zatrudniony w uczelni, gdzie zostało wszczęte postępowanie dyscyplinarne) będą zamieszczali w wykazie nauczycieli akademickich i pracowników naukowych w systemie POL-on informacje o orzeczonych prawomocnych karach dyscyplinarnych. Zasada ta dotyczy wyłącznie kar pozbawienia prawa do wykonywania zawodu nauczyciela akademickiego oraz nagany z pozbawieniem prawa do pełnienia funkcji kierowniczych w uczelniach. Publikowane informacje będą obejmowały rodzaj kary i okres, na jaki została orzeczona. Po zatarciu kary, wznowieniu prawomocnie zakończonego postępowania albo uchyleniu prawomocnego orzeczenia przez Sąd Apelacyjny w Warszawie informacje o niej będą usuwane z systemu POL-on.

Awans naukowy pracowników

Najistotniejsze zmiany deregulacyjne w zakresie procedur awansu naukowego zostały zaproponowane w przepisach rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora, są to:

- rezygnacja z obowiązku poświadczenia przez jednostkę organizacyjną – wybraną do przeprowadzenia przewodu doktorskiego, postępowania habilitacyjnego lub postępowania o nadanie tytułu profesora – kopii dokumentów (odpowiednio: kopii dokumentu potwierdzającego posiadanie tytułu zawodowego, kopii certyfikatu potwierdzającego znajomość nowożytnego języka obcego, kopii dokumentu potwierdzającego posiadanie stopnia doktora, kopii dokumentu potwierdzającego posiadanie stopnia doktora habilitowanego albo decyzji o nabyciu uprawnień równoważnych uprawnieniom wynikającym z posiadania stopnia doktora habilitowanego). W przypadku zaistnienia wątpliwości w toku postępowania, co do autentyczności przedkładanego doku-

mentu, jednostka zachowa możliwość uzyskania wglądu do oryginału tego dokumentu na podstawie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, które zgodnie z przepisami Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki są stosowane w toku postępowań awansowych. Niezależnie od powyższego – informacje zawarte w przedkładanych dokumentach mogą zostać zweryfikowane także poprzez system POL-on;

- zastąpienie wymogu przekazywania przez przewodniczącego rady jednostki organizacyjnej przeprowadzającej postępowanie habilitacyjne informacji o składzie komisji habilitacyjnej (która podjęła uchwałę zawierającą opinię w sprawie nadania lub odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego) z podaniem imion i nazwisk członków komisji oraz nazw jednostek organizacyjnych, w których są oni zatrudnieni – wymogiem przekazywania kopii uchwały podjętej przez tę komisję. Redukcja powyższego obowiązku nie wpłynie negatywnie na zakres informacji, którymi będzie dysponowała Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów, ponieważ posiada ona te informacje, z racji bycia podmiotem uprawnionym do powoływania komisji habilitacyjnej. Natomiast w sytuacji, w której komisja habilitacyjna podejmie uchwałę w niepełnym składzie, Centralna Komisja będzie mogła zweryfikować tę okoliczność na podstawie podpisów zamieszczonych pod uchwałą. W związku z ograniczeniem zakresu wymaganych informacji przekazywanych przez przewodniczącego rady jednostki organizacyjnej, przeprowadzającej postępowanie habilitacyjne do Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów, skrócono termin ich przekazania z obecnych 30 dni do 14 dni od dnia podjęcia uchwały o nadaniu lub odmowie nadania stopnia doktora habilitowanego;
- rezygnacja z obowiązku określenia przez radę jednostki organizacyjnej przeprowadzającej przewod doktorski maksymalnej liczby kandydatów, nad którymi promotor lub promotor pomocniczy mogą sprawować opiekę naukową w jednym czasie;
- dopuszczenie możliwości przeprowadzenia publicznej obrony rozprawy doktorskiej przy użyciu narzędzi technicznych umożliwiających przeprowadzenie jej na odległość z jednoczesnym przekazem obrazu i dźwięku (wideokonferencja).

Ponadto zrezygnowano z ogłaszania w dzienniku urzędowym MNiSW komunikatu o stopniach doktora i doktora habilitowanego nadanych w poprzednim roku kalendarzowym. Informacje o nadanych stopniach naukowych znajdują się w systemie POL-on (zakładka „Ogólnopolski wykaz osób, którym nadano stopień doktora lub doktora habilitowanego”) i mogą być na bieżąco pozyskiwane przez zainteresowanych.

Dodatkowo wprowadzono zmianę o charakterze technicznym odnoszącą się do nazwy czynności związanej z dopuszczeniem do obrotu prawnego z zagranicą dokumentów poświadczających posiadane kwalifikacje (dyplomów doktorskich i habilitacyjnych oraz ich duplikatów). Dotychczas w przepisach ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki czynność ta nazywana była „legalizacją”, a w wyniku nowelizacji jest to „uwierzytelnienie”.

Warunki prowadzenia studiów i organizacja studiów

Zmiany warunków, jakie musi spełniać program kształcenia, w tym program studiów

- odniesiono opis zakładanych efektów kształcenia na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia do efektów właściwych dla obszaru lub obszarów kształcenia, uwzględniających charakterystyki efektów uczenia się, o których mowa w ustawie o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji. Nowe rozwiązanie zapewni spójność regulacji dotyczących programu kształcenia z przepisami dotyczącymi Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji;
- zrezygnowano z obowiązku określenia przez uczelnię w programie studiów łącznej liczby punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z wychowania fizycznego, ponieważ zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym jednym z podstawowych zadań uczelni jest stwarzanie warunków do rozwoju kultury fizycznej studentów, a trudno jest ocenić stopień spełniania wymogu ustawowego nakładem pracy studentów, czyli punktami ECTS;
- ograniczono obowiązek organizowania zajęć z wychowania fizycznego jedynie do studiów pierwszego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich prowadzonych w formie stacjonarnej;
- doprecyzowano konieczność przypisania do każdego modułu zajęć nie tylko efektów kształcenia i liczby punktów ECTS, lecz także treści programowych, form i metod kształcenia, zapewniających osiągnięcie efektów kształcenia;
- uelastyczniono zakres zmian, mających na celu doskonalenie programu kształcenia, które uczelnia może wprowadzać w trakcie cyklu kształcenia, tzn. przewidziano możliwość zmiany form i metod prowadzenia zajęć oraz zmiany w programie kształcenia, wynikających z konieczności uwzględnienia zmian przepisów powszechnie obowiązujących. Możliwość ta pozytywnie wpłynie na aktualność programów kształcenia. Natomiast w celu umożliwienia zapoznania się w rozsądnym czasie ze zmianami w programach kształcenia – dokonywanymi w trakcie cyklu kształcenia – wprowadzono obowiązek ich ogłaszania co najmniej na miesiąc przed rozpoczęciem semestru, którego dotyczą;
- uchylono przepis dotyczący wykorzystywania przez uczelnię przy opracowywaniu programu kształcenia doświadczeń i wzorców międzynarodowych.

Zmiany warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia

- zmodyfikowano rozwiązania dotyczące wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w uczelniach, gdyż dotychczasowe regulacje zachęcały uczelnie do tworzenia rozbudowanych procedur wewnętrznych, mających szczegółowo dokumentować starania uczelni o dobrą jakość kształcenia. W nowych regulacjach położono nacisk na prowadzenie systematycznych działań mających na celu ocenę i doskonalenie programu kształcenia, w tym m.in. w kontekście potrzeb rynku pracy. Istotna powinna być przede wszystkim skuteczność podejmowanych przez jednostkę działań, natomiast sposób, w jaki jednostka zorganizuje te działania, należy do jej wyłącznej decyzji;
- wprowadzono odrębne rozwiązania w zakresie wymogów minimum kadrowego dla studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym. Jest to ważne, zwłaszcza w kontekście obowiązku zmiany kształcenia o profilu ogólnoakademickim na kształcenie o profilu praktycznym w wielu uczelniach zawodowych. Na studiach pierwszego stopnia o profilu praktycznym minimum kadrowe stanowić będą: jeden nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego (samodzielny nauczyciel akademicki) oraz pięciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora. Rozwiązanie

to ma na celu m.in. utrzymanie kierunków studiów pożądaných z punktu widzenia rozwoju gospodarczego mniejszych ośrodków i jednocześnie stabilizację kształcenia na studiach o profilu praktycznym. Najpóźniej od 1 października 2018 r. nauczyciele akademicy wchodzący w skład minimum kadrowego dla studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym (zarówno samodzielni nauczyciele akademicy, jak i nauczyciele ze stopniem naukowym doktora) będą musieli być zatrudnieni w uczelni jako podstawowym miejscu pracy i realizować na kierunku studiów co najmniej 60 godzin dydaktycznych w danym roku akademickim. W przypadku studiów o profilu praktycznym – bez względu na poziom kształcenia – do minimum kadrowego mogą być zaliczone także osoby, posiadające znaczne doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią w dziedzinach związanych z kierunkiem studiów, o których mowa w art. 9a ust. 2 i 3 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, również w przypadku, gdy uczelnia nie jest ich podstawowym miejscem pracy. Zmiany te mają na celu zapewnienie jak najlepszej realizacji kształcenia na kierunku studiów o profilu praktycznym, przy pełnym zaangażowaniu nauczycieli akademickich;

- doprecyzowano regulację w zakresie warunków dotyczących minimum kadrowego, określonych dla podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni kończącej (wygaszającej) kształcenie na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia – uwzględniając konieczność zapewnienia odpowiedniej jakości kształcenia i realne potrzeby procesu kształcenia;
- wprowadzono szczególne warunki dotyczące kadry i bazy dydaktycznej na kierunku lekarskim – w celu zapewnienia właściwej jakości kształcenia przyszłych lekarzy i pielęgniarek, prawidłowej realizacji efektów kształcenia i prowadzenia zajęć. Zajęcia w zakresie nauk klinicznych związanych z określoną specjalizacją mają być prowadzone przez nauczycieli akademickich, posiadających prawo wykonywania zawodu lekarza i odpowiednią specjalizację. Wymagania w zakresie infrastruktury dotyczą dysponowania prosektorium i pracownią mikroskopową oraz prowadzenia zajęć z zakresu nauk podstawowych oraz nauk klinicznych w odpowiednich podmiotach leczniczych;
Kierując się tymi samymi względami, doprecyzowano również warunki prowadzenia studiów na kierunkach pielęgniarstwo i położnictwo;
- podwyższono wymagania dotyczące proporcji liczby nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego w stosunku do liczby studentów kierunków studiów w obszarze nauk społecznych i kierunków studiów w obszarze nauk humanistycznych (z 1:120 na 1:60). Rozwiązanie to wpłynie na zwiększenie dostępności nauczycieli akademickich oraz na poprawę możliwości osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia;
- w zakresie dotyczącym wniosku o nadanie uprawnienia do prowadzenia studiów, w celu uproszczenia procedury i zapewnienia wewnętrznej spójności przepisów, zrezygnowano z konieczności przedstawiania informacji o doświadczeniach i wzorcach międzynarodowych, wykorzystywanych w pracach mających na celu określenie programu kształcenia, oraz opisu wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia;
- zakres kierunków, które mogą być prowadzone jako jednolite studia magisterskie, rozszerzono o kierunek studiów fizjoterapia. Zmiana ta wynika z nowych regulacji dotyczących prawa do wykonywania zawodu fizjoterapeuty – wprowadzonych ustawą o zawodzie fizjoterapeuty, która przewiduje, że dyplomem potwierdzającym posiadanie kwalifikacji uprawniających do wykonywania zawodu fizjoterapeuty jest dyplom wydany osobie, która rozpoczęła po dniu 1 października 2017 r. jednolite 5-letnie studia wyższe w zakresie fizjoterapii. Niezbędne jest dostosowanie rozwiązań tak, aby usunąć różnice występujące w regulacjach dotyczących kwalifikacji uzyskiwanych w systemie szkolnictwa wyższego.

Nowelizacja przepisów dotyczących programów kształcenia nie pociąga za sobą obowiązku ich zmiany. Zatem dotychczasowe programy kształcenia pozostaną w mocy, a uczelnie mogą wprowadzać zmiany wynikające z nowych regulacji w ramach procesu doskonalenia programów kształcenia. Uczelnie mogą bardziej elastycznie konstruować programy i je doskonalić oraz szybciej reagować na zmiany i dostosowywać kształcenie do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego.

Ponadto zrezygnowano z wymogu wydawania przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego rozporządzenia w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta, w tym wyrażonych w punktach ECTS, przyjmując minimalną liczbę 30 punktów ECTS wymaganą do zaliczenia semestru. W związku z tym niezbędne stało się przeniesienie do ustawy regulacji, zgodnie z którą jeden punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga od studenta średnio 25-30 godzin pracy, przy czym liczba godzin pracy studenta obejmuje zajęcia organizowane przez uczelnię zgodnie z planem studiów oraz jego indywidualną pracę. Jednocześnie odstąpiono od narzucania uczelniom liczby punktów niezbędnych do zaliczenia semestru/roku. Uczelnie będą mogły same regulować wymaganą liczbę punktów ECTS w danym okresie zaliczeniowym zgodnie z programem i planem studiów, uchwalonym dla kierunku studiów. Jest to zmiana istotna z uwagi m. in. na dotychczasowe problemy wynikające z ustawowej konieczności określenia takiej samej liczby punktów ECTS za zaliczenie semestru zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych (zwłaszcza, że te dwie formy studiów mogą być realizowane w różnej liczbie semestrów). Natomiast łączna liczba punktów ECTS, jaką student jest obowiązany uzyskać w celu otrzymania dyplomu ukończenia studiów niestacjonarnych, musi być taka sama, jak dla odpowiednich studiów stacjonarnych.

Istotną kwestią, dotyczącą podejmowania przez senaty uczelni uchwał w zakresie programów kształcenia, jest przesunięcie o rok terminu, przewidzianego na dostosowanie profili i programów kształcenia studiów pierwszego stopnia, tj. do dnia 31 grudnia 2017 r. W związku z tym senaty uczelni w terminie do dnia 31 grudnia 2017 r. dostosują profile i programy kształcenia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich prowadzonych na kierunkach utworzonych przed dniem 1 października 2014 r.

Zasady prowadzenia studiów doktoranckich i poprawy jakości kształcenia na tych studiach

Ze względu na obserwowane od pewnego czasu (potwierdzone raportem Najwyższej Izby Kontroli) negatywne zjawiska związane z organizacją studiów doktoranckich postanowiono wprowadzić mechanizmy limitujące liczbę doktorantów w jednostkach prowadzących te studia. W raporcie NIK wskazuje się między innymi na takie czynniki obniżające efektywność studiów doktoranckich, jak zbyt duża liczba doktorantów niezyskujących w uczelni żadnych środków finansowych, a zatem zmuszonych do podejmowania pracy, oraz zbyt duża liczba doktorantów odbywających niestacjonarne studia i z tego względu nieangażujących się w badania naukowe w sposób pozwalający na ukończenie studiów w terminie. Wskazane czynniki nie tylko powodują obniżenie efektywności studiów doktoranckich, ale też wpływają na poziom zaangażowania doktorantów w proces nauki, a pośrednio także na obniżenie jakości tych studiów.

Zdecydowano o wprowadzeniu mechanizmów ograniczających wskazane powyżej negatywne czynniki. Jakkolwiek ostateczna decyzja o liczbie miejsc dla doktorantów nadal będzie podejmowana w uczelni lub jednostce naukowej, to przy jej określaniu konieczne będzie uwzględnienie dwóch relacji. Po pierwsze, zdecydowa-

no o wprowadzeniu znanej od lat dla studiów pierwszego i drugiego stopnia w uczelniach publicznych zasady proporcjonalności liczby studiujących na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Dla studiów doktoranckich zasada ta będzie oznaczała, że w uprawnionej jednostce organizacyjnej uczelni (wydziale albo instytucie) oraz w uprawnionej jednostce naukowej (instytucie badawczym albo instytucie naukowym Polskiej Akademii Nauk) liczba uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich nie może być mniejsza od liczby uczestników niestacjonarnych studiów doktoranckich.

Po drugie, określając liczbę doktorantów, władze jednostki organizacyjnej prowadzącej studia doktoranckie będą zobowiązane do ustalenia liczby doktorantów w taki sposób, aby liczba uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich, którym przyznano stypendium doktoranckie, nie była mniejsza niż 50% liczby uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich ogółem. Oznacza to, że co najmniej połowa doktorantów odbywających stacjonarne studia doktoranckie będzie musiała uzyskiwać stypendium doktoranckie. Liczbę doktorantów do tego wyliczenia należy ustalić z wyłączeniem liczby uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich, którym przyznano wyłącznie środki finansowe na tzw. zwiększenie stypendium z dotacji projakościowej. Rozwiązanie to odnosi się do minimalnej liczby doktorantów uzyskujących stypendium doktoranckie – możliwa jest sytuacja, w której wszyscy doktoranci odbywający stacjonarne studia doktoranckie będą otrzymywali stypendium doktoranckie.

Ze względu na fakt, że rekrutacja na studia doktoranckie, rozpoczynające się w bieżącym roku akademickim została już przeprowadzona w wielu uczelniach i jednostkach naukowych, opisane regulacje będą miały zastosowanie dopiero dla naboru, który zostanie przeprowadzony na kolejny rok akademicki – 2017/2018.

Jednocześnie w celu zabezpieczenia warunków uzyskiwania stypendiów przez osoby, które już odbywają studia doktoranckie w jednostce organizacyjnej uczelni lub jednostce naukowej, przyjęto, że procentowy udział liczby uczestników studiów doktoranckich – którzy rozpoczęli studia doktoranckie przed rokiem akademickim 2017/2018 i którym przyznano stypendium doktoranckie, w liczbie uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich, którzy rozpoczęli studia doktoranckie przed tym rokiem akademickim – nie może być mniejszy niż procentowy udział liczby uczestników studiów doktoranckich, którym przyznano stypendium doktoranckie w roku akademickim 2015/2016, w liczbie uczestników studiów doktoranckich odbywających stacjonarne studia doktoranckie w tych jednostkach w tym roku akademickim. Oznacza to, że proporcja liczby doktorantów uzyskujących stypendia doktoranckie do liczby doktorantów łącznie, ustalona w uczelni w ubiegłym roku akademickim nie będzie mogła zostać obniżona, aż do zakończenia okresu odbywania tych studiów przez osoby zrekrutowane na rok akademicki 2016/2017.

Zasady prowadzenia studiów podyplomowych

Dotychczas uczelnie mogła prowadzić studia podyplomowe w zakresie obszaru kształcenia, z którym związany był co najmniej jeden prowadzony przez nią kierunek studiów. Natomiast na prowadzenie studiów, których program wykraczał poza zakres takiego obszaru kształcenia, potrzebna była zgoda ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, wydana po zasięgnięciu opinii Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Z dniem 1 października 2016 r. zniesiono te regulacje. Daje to uczelniom znacznie większą swobodę w kształtowaniu oferty studiów podyplomowych, a co za tym idzie odbiurokratyzowuje organizację studiów i zwiększa ofertę edukacyjną.

Ogólnopolski system antyplagiatowy

Uczelnie od roku akademickiego 2018/2019 będą miały obowiązek sprawdzania pisemnych prac dyplomowych przed egzaminem dyplomowym z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego, który będzie prowadził minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego. Dotychczas uczelnie były zobowiązane do wykorzystywania istniejących na rynku polskim programów antyplagiatowych do sprawdzania pisemnych prac dyplomowych przed ich obroną, co generowało znaczne koszty związane z zakupem i administrowaniem systemu antyplagiatowego.

Nowelizacja ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym zagwarantowała uczelniom nieodpłatne korzystanie z Jednolitego Systemu Antyplagiatowego, co zapewni im kompleksowe wsparcie przy sprawdzaniu prac dyplomowych pod kątem wykrywania plagiatów oraz praktycznie bezkosztową realizację obowiązku ustawowego. Stosowanie przez uczelnie Jednolitego Systemu Antyplagiatowego zapewni również ujednoczenie kryteriów i stopnia szczegółowości sprawdzania prac dyplomowych.

Wsparcie dla studiujących

W zakresie dotyczącym spraw studenckich nowelizacja ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym porządkuje sprawy z zakresu zadań samorządu studenckiego i Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej, dotyczące prowadzenia szkoleń w zakresie praw i obowiązków studenta. Aktualnie szkolenia prowadzi Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej w porozumieniu z samorządem studenckim uczelni. Po zmianie przepisów szkolenia będzie prowadził samorząd studencki uczelni we współpracy z Parlamentem Studentów Rzeczypospolitej Polskiej. Natomiast zadaniem Parlamentu Studentów RP będzie zapewnienie przedstawicielom samorządów studenckich przygotowania do prowadzenia szkoleń oraz podejmowanie działań promocyjnych dotyczących praw i obowiązków studenta.

Z ustawy wyeliminowane zostały przepisy związane z limitowaniem w uczelni miejsc dla osób podejmujących studia stacjonarne na kolejnym kierunku. Z senatu uczelni zdjęto obowiązek, polegający na wskazywaniu liczby miejsc na poszczególnych kierunkach studiów stacjonarnych na dany rok akademicki dla osób, dla których będzie to kolejny kierunek studiów stacjonarnych w uczelni publicznej. Zniesiono także obowiązek składania przez kandydata na studia stacjonarne w uczelni publicznej oraz studenta przenoszącego się z innej uczelni oświadczenia o ukończeniu lub kontynuowaniu studiów na innym kierunku studiów stacjonarnych w uczelni publicznej.

Ustawa znosi, jak to już wskazano powyżej, nałożony na rektora uczelni obowiązek przekazywania właściwemu ministrowi uchwał w sprawie przyjęcia lub zmiany regulaminu studiów lub regulaminu studiów doktoranckich oraz zasad i trybu przyjmowania na studia i studia doktoranckie. Jednocześnie uchwały te będą podlegały obowiązkowemu zamieszczeniu na stronie internetowej uczelni. Dzięki tej zmianie, osoby zainteresowane, w tym studenci, uzyskają łatwiejszy dostęp do aktualnych przepisów wewnętrznych uczelni dotyczących organizacji kształcenia.

Ponadto w związku z rezygnacją z określania przez ministra w rozporządzeniu warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta wprowadzono rozwiązanie, w myśl którego regulamin studiów uwzględnia przenoszenie i uznawanie zajęć zaliczonych przez studenta w jednostce organizacyjnej uczelni macierzystej lub w innej uczelni (w tym zagranicznej), przy czym w regulaminie studiów musi zostać określony tryb stwierdzania zbieżności uzyskanych efektów kształcenia w przypadku przenoszenia zajęć.

Pożyczki i kredyty studenckie

Wyeliminowana została konieczność corocznego wydawania rozporządzenia, określającego wysokość miesięcznych rat kredytu studenckiego i pożyczki studenckiej. Dodatkowo ustawa doprecyzowała, że okresami, w których nie wypłaca się rat pożyczek i kredytów studenckich, są również przerwy w odbywaniu studiów, udzielone zgodnie z regulaminem studiów, inne niż urlopy.

Równocześnie z ustawowymi zmianami w zakresie systemu pożyczek i kredytów, trwały prace nad deregulacją zapisów rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad, trybu i kryteriów udzielania, spłacania oraz umarzania kredytów i pożyczek studenckich, które doprowadziły do uelastycznienia i odbiurokratyzowania procedur udzielania kredytów studenckich.

Wprowadzono m.in.:

- nowy termin składania wniosków o przyznanie kredytu oraz skrócono termin podpisania umów. W bieżącym roku wnioski będzie można składać w okresie od 15 sierpnia do 31 października 2016 r. (zamiast do 15 listopada), a docelowo od 2017 r. od 15 lipca do 20 października. Zmianie uległ również ostateczny termin zawierania umów o kredyt. Został on skrócony z 31 marca do 31 grudnia;
- możliwość składania wniosków przez osoby ubiegające się o przyjęcie na studia. O kredyt mogą ubiegać się – poza studentami i doktorantami – również kandydaci na studia, którzy rozpoczną je od października 2016 r. Bank będzie mógł rozpatrywać wnioski osób posiadających dokument potwierdzający przyjęcie na studia lub udział w rekrutacji na studia, a zawarcie umowy o kredyt będzie możliwe po uzyskaniu statusu studenta lub doktoranta;
- ustalenie maksymalnej wysokości dochodu na osobę w rodzinie, uprawniającej do otrzymania kredytu na dany rok akademicki przed rozpoczęciem terminu składania wniosków, co pozwoli na zawieranie umów kredytu po weryfikacji przez banki wnioskodawcy pod kątem zabezpieczenia spłaty kredytu. W roku akademickim 2016/2017 wysokość dochodu, uprawniająca do otrzymania kredytu, wynosi 2500 zł na osobę w rodzinie studenta lub doktoranta. W kolejnych latach maksymalną wysokość miesięcznego dochodu na osobę w rodzinie będzie stanowiła kwota ustalona przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego na podstawie złożonych w poprzednim roku akademickim wniosków;
- uelastycznienie wysokości rat kredytu; w roku akademickim 2016/2017 student lub doktorant uzyska możliwość wyboru spośród czterech wysokości miesięcznej raty kredytu: 600 zł (rata podstawowa), 800 zł albo 1000 zł (rata podwyższona) i 400 zł (rata obniżona). W związku ze zmianą upoważnienia ustawowego do końca 2017 r. zostanie wydane nowe rozporządzenie, które określi m.in. wysokość rat kredytu na kolejne lata;
- możliwość zmiany wysokości miesięcznej raty kredytu w trakcie trwania umowy kredytowej. Kredytobiorca będzie mógł złożyć w banku wniosek o zwiększenie lub zmniejszenie raty kredytu w zależności od aktualnych potrzeb.

Powyższe zmiany weszły w życie w dniu 15 sierpnia 2016 r.

Pomoc materialna dla studentów i doktorantów

- Wprowadzono możliwość przeznaczenia przez uczelnię – w ramach uczelnianego funduszu pomocy materialnej dla studentów i doktorantów – więcej niż dotychczas środków dotacji na stypendia rektora dla najlepszych studentów, tj. do 60% środków dotacji przeznaczonych łącznie na te stypendia oraz stypendia socjalne i zapomogi. Dotychczas uczelnia mogła przeznaczyć na stypendia rektora dla najlepszych studentów nie więcej niż 40% tych środków. Zmiana ta, począwszy od 2017 r., umożliwi uczelniom bardziej efektywne wykorzystanie funduszu na wsparcie dla studiujących w sytuacji, gdy potrzeby socjalne studentów zostaną w pełni zabezpieczone poprzez przyznanie stypendiów socjalnych i zapomóg.
- Ułatwiono ubieganie się o stypendium socjalne studentom i doktorantom, którzy pozostawali w pieczy zastępczej. Wprowadzono dodatkową przesłankę umożliwiającą otrzymanie przez studenta i doktoranta stypendium socjalnego bez wykazywania dochodów rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych w przypadku, gdy osiągnęli pełnoletność, przebywając w pieczy zastępczej.
- Uproszczono zasady przyznawania stypendium rektora dla najlepszych studentów na pierwszym roku studiów. Stypendium to będzie mogło zostać przyznane studentowi przyjętemu na pierwszy rok studiów w roku złożenia egzaminu maturalnego, będącemu laureatem olimpiady międzynarodowej albo laureatem lub finalistą olimpiady przedmiotowej o zasięgu ogólnopolskim, niezależnie od tego, czy profil olimpiady jest zgodny z obszarem wiedzy, do którego został przyporządkowany kierunek studiów.

● Uprawnienia do nadawania stopni naukowych

Uprawnienia do nadawania stopni naukowych

Dokonano zmian, zgodnie z którymi w przypadku zmiany nazwy jednostki organizacyjnej szkoły wyższej posiadającej uprawnienie do nadawania stopnia doktora lub doktora habilitowanego uprawnienie do nadawania stopnia zachowuje jednostka organizacyjna o nowej nazwie. Analogicznie w przypadku włączenia takiej jednostki do innej jednostki organizacyjnej, lub łączenia jednostek organizacyjnych szkoły wyższej, z których co najmniej jedna posiada uprawnienia do nadawania stopnia, uprawnienie zachowuje jednostka organizacyjna, do której włączono inną jednostkę, lub nowo utworzona jednostka organizacyjna. Zmiany te wychodzą naprzeciw postulatom związanym z uproszczeniem procedur zachowywania uprawnień do nadawania stopni naukowych oraz stopni w zakresie sztuki przez jednostki organizacyjne posiadające te uprawnienia, a podlegające różnego rodzaju przekształceniom.

Ponadto w przypadku podziału jednostki organizacyjnej szkoły wyższej każde posiadane uprawnienie do nadawania stopnia doktora lub doktora habilitowanego może zachować tylko jedna z nowo utworzonych jednostek,

● Uprawnienia do nadawania stopni naukowych

jeżeli spełnia ona warunki określone w ustawie. Natomiast w przypadku zmiany nazwy szkoły wyższej lub połączenia szkół wyższych albo włączenia szkoły wyższej do innej szkoły wyższej uprawnienia do nadawania stopni doktora lub doktora habilitowanego zachowuje szkoła wyższa o nowej nazwie lub nowo powstała szkoła wyższa. O wskazanych zmianach rektor szkoły wyższej obowiązany jest zawiadomić Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów w terminie 7 dni od ich dokonania. Odstępuje się zatem od wymogu prawnego występowania o nadanie uprawnienia przekształconej jednostce.

● Zmiany dotyczące jednostek naukowych

Zmiany dotyczące jednostek naukowych

Uregulowano sprawy związane z przyznawaniem kategorii naukowych uczelniom, w których zgodnie z ich statutami nie wyodrębniono podstawowych jednostek organizacyjnych. W przypadku takich uczelni kompleksowa ocena działalności naukowej lub badawczo-rozwojowej będzie przeprowadzana w stosunku do całej uczelni, a kategoria naukowa będzie przyznawana całej uczelni.

Projekty obejmujące badania naukowe lub prace rozwojowe finansowane ze środków przeznaczonych w budżecie państwa na naukę nie będą podlegać obowiązkowemu audytowi na podstawie ustawy o zasadach finansowania nauki, jeżeli podlegają audytowi na podstawie przepisów odrębnych.

Przy ubieganiu się o przyznanie środków budżetowych wprowadzono ułatwienia dla wnioskodawców, będących konsorcjami naukowymi, centrami naukowo-przemysłowymi, centrami naukowymi Polskiej Akademii Nauk, centrami naukowymi uczelni lub stanowiących sieć naukową. Dotychczas jednostka naukowa reprezentująca taki podmiot do wniosku o przyznanie środków finansowych zobowiązana była załączyć (poświadczoną za zgodność z oryginałem) kopię umowy o utworzeniu tego podmiotu. Często ze względu na krótkie terminy składania wniosków nie było to możliwe. Nowe rozwiązania umożliwią ww. wnioskodawcom złożenie wraz z wnioskiem jedynie oświadczenia o zamiarze utworzenia takiego podmiotu z informacją o planowanym terminie zawarcia takiej umowy. Wnioskodawcy będą zobowiązani do niezwłocznego poinformowania w formie pisemnej o zawarciu umowy o utworzeniu konsorcjum, centrum lub sieci naukowej, ale będzie to mogło nastąpić na późniejszym etapie procedowania złożonego wniosku.

Wprowadzono ułatwienia w zakresie składania wniosków o przyznanie stypendium dla wybitnego młodego naukowca. Dotychczas wnioskodawca był zobowiązany dołączyć do wniosku wyciąg z protokołu posiedzenia rady naukowej w sprawie wystąpienia z wnioskiem o przyznanie stypendium wraz z opinią o kandydacie do stypendium. Zmodyfikowane przepisy uprościły sformalizowane procedury, gdyż do wniosku będzie załączana opinia o kandydacie do stypendium, wyrażona przez radę jednostki naukowej. Stypendia dla wybitnych młodych naukowców nie będą podlegały rozliczeniu.

Zmiany dotyczące jednostek naukowych

Ujednolicono przepisy dotyczące oceny pracowników naukowych Polskiej Akademii Nauk oraz instytutów badawczych z przepisami przyjętymi w odniesieniu do nauczycieli akademickich. Dotychczas w instytutach badawczych pracownicy zatrudnieni na stanowiskach profesora zwyczajnego i profesora nadzwyczajnego podlegali ocenom nie rzadziej niż raz na 4 lata, a pracownicy zatrudnieni na stanowiskach asystenta i adiunkta oraz pracownicy badawczo-techniczni – nie rzadziej niż raz na 2 lata. Podobnie w Polskiej Akademii Nauk profesorowie podlegali ocenom okresowym nie rzadziej niż raz na 4 lata, a asystenci i adiunkci nie rzadziej niż raz na 2 lata. Zgodnie z nowymi przepisami wszyscy ww. pracownicy Polskiej Akademii Nauk i instytutów badawczych będą podlegać ocenom okresowym nie rzadziej niż co 4 lata.

Inne zmiany

Inne zmiany

• Tworzenie i przekształcanie uczelni

W regulacji dotyczącej tworzenia, likwidacji i zmiany nazwy publicznej uczelni zawodowej oraz jej połączenia z inną uczelnią zawodową doprecyzowano, że powyższe działania mogą być dokonywane na wniosek wskazanych dotychczas podmiotów, tj. sejmiku województwa, rektora lub – w przypadku łączenia – rektorów uczelni, a także z inicjatywy właściwego ministra. Będzie to Minister Obrony Narodowej – w przypadku wojskowej uczelni zawodowej, minister właściwy do spraw wewnętrznych – w przypadku uczelni zawodowej służb państwowych oraz minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego – w przypadku pozostałych publicznych uczelni zawodowych.

• Organy uczelni

Dotychczas przepisy ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym szczegółowo określały, kto wchodzi w skład konwentu publicznej uczelni akademickiej i publicznej uczelni zawodowej. W znowelizowanych przepisach skład konwentu został określony w sposób bardziej ogólny. Jednocześnie zachowano aktualny charakter tego gremium, związany z obecnością w jego składzie przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego i samorządu terytorialnego. Przedstawiciele ci będą stanowić nie mniej niż połowę składu. Mogą to być np. przedstawiciele instytucji i stowarzyszeń naukowych, zawodowych oraz twórczych, organizacji pracodawców, organizacji samorządu gospodarczego, przedsiębiorców. Szczegółowy skład konwentu oraz sposób powołania członków określi, tak jak dotychczas, statut uczelni. Skład konwentów uczelni publicznych zostanie dostosowany do nowych wymagań w terminie 9 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Ponadto – w związku z koniecznością zapewnienia w składzie konwentu uczelni wojskowych obecności przedstawicieli Ministra Obrony Narodowej – wprowadzono zmianę, w wyniku której Minister Obrony Narodowej uzyska kompetencję do określenia w drodze rozporządzenia składu konwentu nie tylko nadzorowanych przez niego uczelni zawodowych, lecz również akademickich.

• **Monitorowanie losów absolwentów**

W celu ułatwienia uczelni prowadzenia monitoringu karier zawodowych absolwentów wprowadzono regulację, zgodnie z którą uczelnia będzie mogła dysponować – obok imienia, nazwiska i adresu do korespondencji – także adresem poczty elektronicznej absolwenta. Powinno to wpłynąć w pozytywny sposób na możliwość utrzymywania bieżącego kontaktu z absolwentem.

• **Ustalenie daty końca studiów**

Przepis określający datę ukończenia studiów w przypadku kierunków lekarskiego, lekarsko-dentystycznego, weterynarii i farmacji, otrzymał nowe brzmienie – regulację rozszerzono o zapis, zgodnie z którym datą ukończenia studiów w przypadku kierunków związanych z kształceniem w zakresie ratownictwa medycznego i fizjoterapii jest data zaliczenia ostatniej, przewidzianej w planie studiów praktyki. Zmiana ta wynika z nowych regulacji dotyczących prawa do wykonywania zawodu ratownika medycznego oraz fizjoterapeuty – wprowadzonych ustawą z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o systemie informacji w ochronie zdrowia oraz niektórych innych ustaw oraz ustawą z dnia 25 września 2015 r. o zawodzie fizjoterapeuty. Przepisy tych ustaw przewidują m.in. konieczność odbycia 6-miesięcznej praktyki zawodowej w toku studiów, aby uzyskać dyplom potwierdzający posiadanie kwalifikacji uprawniających do wykonywania tych zawodów. W związku z powyższym niezbędne było dostosowanie rozwiązań tak, aby usunąć różnice występujące w regulacjach dotyczących kwalifikacji uzyskiwanych w systemie szkolnictwa wyższego.

Przepis ten będzie miał zastosowanie do osób, które rozpoczną kształcenie zgodnie z nowymi wymaganiami określonymi w ustawie z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym oraz ustawą z dnia 25 września 2015 r. o zawodzie fizjoterapeuty, w terminach określonych w tych ustawach, tj. po dniu 30 września 2016 r. na kierunku studiów związanym z kształceniem w zakresie ratownictwa medycznego oraz po dniu 1 października 2017 r. na kierunku studiów związanym z kształceniem w zakresie fizjoterapii.

• **Dokumentacja przebiegu studiów i uwierzytelnianie dokumentów**

W nowym rozporządzeniu w sprawie dokumentacji przebiegu studiów, oprócz zmian związanych z koniecznością zastąpienia wyrazów „legalizacja” wyrazami „uwierzytelnianie”, dokonano korekt mających na celu odciążenie uczelni z nadmiernych obowiązków, w szczególności:

- usunięto obowiązek przekazywania ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego wykazów osób upoważnionych do podpisywania dokumentów wydawanych przez uczelnie, te informacje będą przekazywane wyłącznie ministrowi nadzorującemu daną uczelnię;
- skrócono do 6 miesięcy okres przechowywania przez uczelnie kopii dokumentów kandydatów nieprzyjętych na pierwszy rok studiów wraz z kopią pisma, na podstawie którego zwrócono kandydatowi złożone oryginały dokumentów;
- usunięto obowiązek dołączania do teczki akt osobowych studenta aktualnej fotografii kandydata, zgodnej z wymaganiami obowiązującymi przy wydawaniu dowodów osobistych;
- zrezygnowano z dotychczasowego domniemania prawidłowości danych zawartych w protokołach zaliczenia zajęć w przypadku rozbieżności z danymi zawartymi w kartach okresowych osiągnięć studenta lub w indeksie. W przypadku stwierdzenia niezgodności danych zawartych w tych dokumentach każdorazowo należy dokładnie zbadać i wyjaśnić sprawę, tak aby informacje te prawidłowo odzwierciedlały przebieg studiów.

- **Programy naprawcze**

Rozszerzeniu uległ katalog dotacji, które są uwzględniane w kalkulacji progu kwalifikującego uczelnie publiczne do uruchomienia programu naprawczego. Zmianie uległ również okres, w jakim program naprawczy powinien zostać zrealizowany. Dotychczas obowiązywał termin trzyletni od momentu uruchomienia programu. Tym samym uczelnia realizująca program naprawczy była zobowiązana do przygotowania dodatkowego sprawozdania finansowego, niekiedy w środku roku obrotowego. Obecnie przepisy znowelizowanej ustawy przewidują, że zakończenie programu naprawczego ma nastąpić z końcem roku, w którym upływają trzy lata, od momentu uruchomienia programu.

- **Oplata rekrutacyjna**

Odstąpiono od reguły, zgodnie z którą minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego ustalał corocznie (na dany rok akademicki), w drodze rozporządzenia, maksymalną wysokość opłaty za postępowanie związane z przyjęciem na studia, uwzględniając specyfikę kierunków studiów, w tym konieczność przeprowadzenia testów sprawdzających uzdolnienia artystyczne lub sprawność fizyczną kandydata. Ze względu na to, że od kilku lat wysokość opłaty była utrzymywana na niezmiennym poziomie, przyjęto rozwiązanie bardziej elastyczne, tj. niezawierające zobowiązania do corocznego ustalania tej opłaty.